

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN JUDEȚUL OLT

† Mihail BUTOI

MIHAIL BUTOI
DATE BIOGRAFICE

Născut la 29 ianuarie 1928 în orașul Slatina, județul Olt, absolvent al Liceului teoretic „Radu Greceanu” <din> Slatina în 1947 și apoi al Facultății de Istorie din București (1962-1968), specializarea *Istoria României* cu diploma nr. 4397.

Îndrumător <de> muzeu (1954-1968) la Muzeul raional <din> Slatina și director <la> Muzeul județean Olt (1968-1988).

Lucrări publicate

Slatina 600. Pagini din monografia orașului (în colaborare cu I. CURTA, Gh<eorghe> ZAMFIRA), Slatina, 1968

Slatina: mic îndrumător turistic*, Ed<it.> Meridiane, București, 1968

Slatina: pagini de monografie (în colaborare cu Gh<eorghe> MIHAI, Gh<eorghe> MITRACHE, Alexandru POPESCU), Ed<it.> Oltenia*, Craiova, 1972

Monumente istorice <și> de artă din județul Olt (în colaborare cu Aurelia MINCĂ), Ed<it.> Meridiane, București, 1984

Descoperiri arheologice din județul Olt, Inspectoratul pentru Cultură Olt, Slatina, 1999, ed. I-II.

[Articole]

„Un tezaur de monede și obiecte de podoabă din sec. al VII-lea descoperit în com. Priseaca”, *Studii și comunicări*, Pitești, 1968

„Mormînt de incinerare din epoca fierului descoperit în Slatina”, *Oltenia. Studii și comunicări*, Craiova, 1974

„Monede rare intrate în colecția Muzeului județean Olt”, *Revista muzeelor*, 1971, nr. 4

„Noi descoperiri arheologice în zona orașului Slatina”, *Revista muzeelor*, 1973, nr. 2

„Descoperiri sarmatice din sud-vestul Munteniei”. *Materiale și cercetări arheologice*, XIII, 1979.

Reprodus după: Mihail BUTOI, *Neoliticul târziu (eneoliticul) în județul Olt (cca. 3700-2500 î.e.n.)*, Slatina, 1999, cop. IV.

Prezentul articol este un studiu al arheologului Mihail Butoi așa cum a fost publicat în volumul: *Descoperiri arheologice din județul Olt*, Slatina: Inspectoratul pentru Cultură Olt, 1999, 36 p. il. (21 x 15 cm.)

CUVÂNT ÎNAINTE

După 10 ani de când mi-am încheiat activitatea de director al Muzeului județean Olt, am gândit că este necesar să las un repertoriu al cercetărilor arheologice și numismatice pe care le-am desfășurat de-a lungul a 30 de ani în cadrul acestei instituții singur sau în colaborare cu dl. Prof. Gheorghe Matache, cât timp Domnia sa a fost directorul instituției. O parte din cercetările arheologice le-am făcut împreună mergând săptămâni întregi în diferite comune ale fostului raion Slatina ca la Brebeni, Cârlogani-Cepari, Gâneasa, Piatra-Olt, Teslui, Pleșoiu, Vâlcele, etc. După transferul dumnealui la catedră am continuat activitatea singur. S-au descoperit și s-au adunat multe într-un județ în care nu se știa aproape nimic, sau se cunoștea din punct de vedere arheologic numai sudul fostului județ Romanați în care desfășuraseră cercetări Dumitru Berciu („Arheologia preistorică a Olteniei”, *Arhivele Olteniei*, Craiova, 1939) și Dumitru Tudor (*Oltenia romană*, în mai multe ediții), ajutați de cercetători localnici ca Gh. Georgescu de la Corabia. De aceea activitatea mea am desfășurat-o mai ales în zona din stânga Oltului iar în dreapta Oltului în zona de la nord de Brâncoveni unde nu cunoșteam prea multe.*

Bineînțeles că în cercetările noastre am colaborat cu cadre didactice de la școlile comunale, cu funcționari, preoți sau locuitori ai comunelor respective, de la care am primit informații prețioase. Mulți dintre acești oameni binevoitori și cu preocupări mai nobile mi-au donat obiecte prețioase pentru muzeu. I-am amintit pe toți care m-au ajutat în acest repertoriu al cercetărilor pe care pot să-l public cu sprijinul Inspectoratului pentru Cultură Olt, al Domnului Consilier-șef Dorin Teodorescu, căruia îi mulțumesc, după cum mulțumesc tuturor <celor> care m-au ajutat în diferite comune ale județului.

Era necesar să public acest *Repertoriu*, pentru a face ca aceste prețioase informații adunate de-a lungul unor ani de cercetări, să nu dispară odată cu noi, ci să rămână urmașilor.

Autorul.

DESCOPERIRILE ARHEOLOGICE ȘI NUMISMATICE FĂCUTE DE MUZEUL JUDEȚEAN DIN SLATINA

Comuna Băbiciu

În colecția școlii generale se găsea un vas roman (sec. II-III) și cărămizi romane din punctul „La fântâna lui Beldia”. În aceeași colecție se mai găsea și o statueta de bronz romană, descoperită tot în comună.

Comuna Bărăști

În colecția Școlii generale se găsea un topor de piatră de mari dimensiuni descoperit pe teritoriul localității.

Comuna Brebeni

În malul stâng al Dârjovului înalt de circa 3 metri, în spatele sediului I<ntreprinderii> A<gricole de> S<tat>, se vedea un strat de cultură gros de cca. 0,70 m, cu fragmente ceramice corodate ce puteau fi atribuite culturii neolitice timpurii Criș.

Pe valea pârâului Oboga, la locul numit „Ogorul lui Ioniță Țiganul” unde terasa de vest descrie un arc larg înconjurând o luncă ferită de vânturi, cu izvoare bogate, supusă inundațiilor Obogii, afluent al Oltului, în colțul de sud-vest al luncii, se găsesc în arătură numeroase fragmente ceramice de la începutul epocii bronzului, din cultura Glina.

În partea de sud-est a văii, în imediata vecinătate a apei Obogii, se găsește o așezare neolitică sub formă de movilă sau *tell* aparținând purtătorilor culturii Sălcuța din zona de contact direct cu cultura vecină și contemporană din Muntenia, cultura Gumelnița. Săpăturile organizate* în acest *tell* de către Muzeul din Slatina, *conduse direct de către subsemnatul, Mihail Butoi*, între anii 1964-1967, au dovedit că *tell*-ul de formă ovală, cu diametrul mare de 52 m, a fost protejat de un val de pământ, înalt de 1,10 m lat la bază de 6 m. În fața valului se găsește un șanț puțin adânc, și foarte lat, săpat 7||8 în pământul viu. Stratul de cultură, gros în mijlocul așezării de 2,55 m, este împărțit în patru niveluri de locuire. S-au dezvelit mai multe locuințe de suprafață cu pereții din pari bătuți în pământ și împletitură din nuiele lipite cu lut amestecat cu pa<i>e și pleavă de cereale. S-a găsit un bogat inventar compus din unelte de silex, piatră, os și corn, unelte și podoabe de cupru, figurine de lut și de os. Alte amănunte <se găsesc> în rapoartele anuale de săpături.

Pe dealul vecin „Cătina”, de la sudul așezării-tell, s-au descoperit de asemenea la suprafața solului numeroase fragmente ceramice neolitice Sălcuța (asemănătoare celor din tell) și din epoca bronzului din pastă grosieră având ca ornamente găuri-butoni, din cultura Glina, și din pastă fină de culoare neagră, provenind de la vase cu forme și ornamente specifice culturii Verbicioara. Se remarcă o toartă de ceașcă de tip „ansa lunată”.

O altă așezare neolitică de suprafață se găsește pe platoul unui bot de deal, la cca. 500 m spre sud-vest de valea Teiușului*. În centrul satului pe versantul estic al dealului amintit, cu ocazia unor lucrări de terasare a fost descoperit un depozit de lame de silex lungi de 18-20 cm din care s-au recuperat 4 bucăți pentru Muzeul din Slatina.

La circa 1500 m est de valea Teiușului*, în punctul numit „La Miloveanu” se găsesc fragmente ceramice din pastă cu nisip și pietricele cu ornamente specifice culturii Coțofeni din perioada de tranziție de la neolitic la epoca bronzului.

Alte fragmente ceramice sunt protoromânești din sec. VI-VII, <cultura> Ipotești-Cândești, ornamentate cu linie în val incizat, mărginit de benzi orizontale de linii drepte incizate. În via locuitorului Vasile Naicu și terenurile vecine s-au găsit în 1958-1963 vase întregi care s-au spart și fragmente ceramice <aparținând culturii> Chilia (sec. III e.n.).

O altă așezare din epoca bronzului, din cultura Verbicioara, este situată pe brațul de deal numit de localnici „La Catianca”, în valea Obogii, la cca 2 km de satul Brebeni-Sârbi. Aici s-au găsit fragmente ceramice din pastă neagră, fină, ornamentate cu linii paralele, incizate și triunghiuri hașurate <precum și> lame de silex.

La suprafața solului s-a găsit un vas mic fragmentar cu picior, toate supraînălțate cu prelungire (buton), o toartă de tip „ansa-lunată”, un saltaleon (arc plurispiralic de bronz). Tot aici s-au mai găsit fragmente ceramice dacice de tip Chilia din sec. III e.n. și o lamă de cuțitaș de fier. Aceste lame sunt frecvente în necropola dacilor liberi din sec. III de la Chilia. 8|

9| În satul **Brebeni-Români**, în lunca de pe malul drept al Dârjovului, în punctul numit „Boltita”, pe o suprafață de cca 600 mp *am găsit* răspândite numeroase fragmente Verbicioara negre, ornamentate cu incizii încrustate și linii din împunsături succesive. Se remarcă ornamentul alcătuit din triunghiuri hașurate. În același punct s-a găsit un vas mic, din pastă fină, neagră, înalt de 0,060 m dat nouă de locuitorul I. Stoichicescu care l-a găsit prin 1958, la cca 1 m adâncime. Tot aici mai apar fragmente ceramice din pastă fină, cenușie, lucrate la roată, poate dacice, La Tène.

Tot pe acest teren am găsit *personal* în 1966 în arătură, la suprafața solului, o fibulă digitală de bronz pe care am adus-o la muzeu.

Acest tip de fibule digitale* sunt încadrate de Aurelian Petre în grupa Macedonia-Muntenia I și le socotește produse ale unor ateliere bizantine pentru comunitățile de la nordul Dunării unde au fost și copiate cu mijloacele tehnice de aici. *Personal* am considerat fibula mea ca provenind din mediul autohton proto-românesc Ipotești-Cândești, dacă ne gândim la alte mărturii aparținând acestor comunități de pe teritoriul comunei Brebeni, tot pe valea Dârjovului, de la Priseaca și din apropiere de Slatina (M<ihail> BUTOI, „Fibulă digitată descoperită în comuna Brebeni, județul Olt”, *Revista muzeelor*, 1970, nr. 5, p. 434-435).

În partea de sud-est a satului **Teiușu**, aproape de Ipotești, în punctul numit „La Oboga”, pe terenul lui Gheorghe Stan, s-au găsit fragmente ceramice din pastă grosolană, lucrate cu mâna și de la vase de culoare cenușiu deschis de forme diferite modelate la roată din epoca fierului Latène*.

La sud de **Teiușu** s-au descoperit două vârfuri de lance de fier și un pumnal curb dacic (*sica*) care au făcut parte din inventarul unui mormânt de incinerare geto-dacic. Piese au fost donate Muzeului din Slatina de către Gheorghe Matache, fost director al

muzeului. Pe un teren lângă școala de 4 ani din satul Teiușu au fost găsite morminte de înhumăție, iar la suprafața solului un toporaș de piatră șlefuită, două găgeți de fier cu aripioare <și> un topor de luptă feudal.

Pe teritoriul comunei s-au mai găsit o tetradrahmă din insula Thassos și monede medievale diferite din care unele au ajuns la muzeul din Slatina prin *autorul acestor rânduri*.

Cu ocazia unor lucrări la I.A.S. Brebeni au fost scoase la iveală trei tuburi întregi de lut ars, relativ cilindrice, lungi de 0,331 m inclusiv 9||10 mufa de îmbucare a lor în altul direct, fără a fi lipite cu mortar. Tuburile formau o conductă și erau așezate direct în pământ.

Ca descoperiri izolate mai menționăm o dălțiță dintr-o rocă albă găsită în prundișul Dârjovului, un topor de luptă din piatră, lung de 0,140 m, ascuțit la ambele capete, cu perforația neterminată, găsit în dealul Bădârcea.

Comuna Brâncoveni

În apropierea școlii de 8 ani din satul **Brâncoveni**, la sud, pe malul înalt, se găsesc fragmente ceramice din pastă cu pietricele de tip Glina, de la începutul epocii bronzului.

La cca 500 m spre sud-est de centrul satului **Văleni**, pe o porțiune din malul înalt al terasei Oltului, se găsește un cimitir de înhumăție. La baza malului, căzute de sus, se găsesc fragmente ceramice care prin tehnica de lucru și forme par a fi de tip Coțofeni și Chilia.

La egală distanță între Școala generală și mănăstirea Brâncoveni, la baza peretului abrupt al marginii înalte a terasei Oltului se află o conductă de apă din tuburi de lut fixate la capete cu mortar de var, așezate într-o cutie continuă de cărămizi.

În satul Văleni, pe partea superioară a unei movile naturale, situată la marginea satului, spre sud-est de mănăstire, s-au găsit în 1971 fragmente ceramice Coțofeni și Glina, cărămizi romane și două morminte de înhumăție care nu au fost atunci datate.

În nucleul de pietriș și nisip al movilei s-au găsit resturi fosile de mastodon borsoni pe care *le-am adus* la Muzeul din Slatina.

Comuna Brastavățu

În colecția Școlii generale din satul **Crușovu** se găseau fragmente ceramice neolitice de tip Vădastra, un mic ulcior roman, un basorelief din marmură fragmentar cu reprezentarea Cavalerului Trac <și> o monedă de bronz de la Constantin cel Mare.

Comuna Cârlogani

Pe platoul dealului Iștege, la cca 1500 m sud de satul Cârlogani, dominând valea Gârbovului la est și o altă vale la sud, într-o poziție fortificată natural prin pante abrupte, se găsesc numeroase fragmente ceramice care documentează existența unei așezări Glina din epoca bronzului. Tot pe acest platou s-au mai găsit un topor de piatră șlefuită, o dălțiță tot din piatră șlefuită și o râșniță primitivă.

Pe terenul numit „Botul stârcului” mărginit la nord-est de pâraul Bălșoara și spre sud-vest de un pâraiaș afluent al Bălșoarei situat 10||11 lângă dealul „Piscul stârcului” se

află o altă așezare de tip Glină din epoca bronzului marcată la suprafața solului de fragmente ceramice, un percutor de silex <și> un fragment de râșniță primitivă.

O altă așezare <de tip> Glină se găsește în satul **Cârlogani** pe un teren înclinat numit „La Arțăriș”, situat pe malul stâng al pârâului Beica, la cca 600 m est de Școala generală. Ca descoperiri izolate menționăm un toporaș perforat din piatră șlefuită, găsit în punctul „Pădurea Buzești”, altul perforat de două ori, un topor de bronz de tip „celt” găsit pe dealul Golea.

În colecția Școlii generale din satul **Cepari** se găsea o monedă de bronz de la Constantinus I Chlorus (Flavius Valerius Constantius, 293-306). Are pe avers bustul laureat al împăratului spre dreapta: FL VAL CONSTIVS NOB CAES. iar pe avers <o> zeiță în picioare spre stânga având la dreapta o balanță și în stânga cornul abundenței. Legenda: GENIO POPVLI ROMANI NTS.

Comuna Colonești

În această comună s-au descoperit așezări aparținând culturii Chilia (cultură <a> dacilor liberi din sec. III dezvoltată din Latène târziu cu influențe carpice și romane) în satele Maldăr (Mărunței) și Guești pe Vedița, care ne-au fost arătate de învățătorul pensionar Petre Popescu. Ambele așezări erau pe Vedița, în a cărei albie, pe prundiș *am cules* fragmente ceramice pe care atunci, pe la sfârșitul anilor 1950, l-am considerat dădace Latène.

Mai târziu, Gh. Bichir, care se ocupa de cultura geto-dacilor din Muntenia în epoca romană, ne-a vizitat la muzeul din Slatina și l-am dus la toate așezările geto-dac<ic>e de la est de Olt pe care le cunoaștem*, inclusiv la cele din jurul Slatinei. Gh. Bichir a făcut săpături arheologice la Mărunței și în alte așezări pe care *i le-am indicat* (Gh.<eorghe> BICHIR, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, Buc.: Edit. Academiei R.S.R., 1984). De la Colonești *am adus* un topor de piatră perforat.

Comuna Comănița

Pe dreapta șoselei Comănița-Teslui, în malul unei viroage, în pădure, se văd borde<i>e feudale.

Comuna Curtișoara

Din descoperiri izolate, fără precizări topografice, am adus din această comună: un topor de piatră șlefuită, perforat, lung de 0,100 m, o dălțiță de piatră șlefuită triunghiulară, lungă de 0,095 m, un topor de piatră șlefuită a fost dus de Prof. Lucian Stănculescu la ¹¹||¹² Muzeul regional din Pitești, un alt topor șlefuit perforat, de mari dimensiuni, găsit în comună de Prof. Ilie Păun a ajuns la Muzeul din Slatina.

Comuna Dobrosloveni

În satul **Reșca**-Romula *am achiziționat* pentru Muzeul din Slatina o raritate numismatică și anume o monedă de la Iustinian (527-565) având pe avers bustul împăratului văzut din față, cu coif, în dreapta globul cu cruce și legenda DN JVSTINIANVS PP AVG. Pe revers <este> Victoria în picioare <ce> ține în dreapta o cruce lungă, în stânga globul cu cruce, în câmp <se află> o stea, în jur legenda

VICTORIA AVGGG* iar în exergă CONOB. Greutatea monedei este de 4,48 gr aur fin 958 % <iar> starea de conservare <este> bună. Aceasta era atunci singura monedă bizantină de aur găsită pe teritoriul Romulei și al doilea solidus de aur de la Iustinian din Oltenia.

Orașul Drăgănești<-Olt>

În centrul orașului, în zona Primăriei, unde s-a construit de-a lungul anilor un cartier de blocuri, s-au descoperit în 1978 șapte morminte plane de înhumăție cu inventar bogat care se găsește la Muzeul din această localitate. Morții erau înhumați, după cum ne-au relatat descoperitorii, la adâncimi care variază între 2 m și 2,50 m fiind așezați pe spate cu picioarele și mâinile întinse pe lângă corp, orientați nord-sud (ca și mormântul de la Mărunței). Inventarul era alcătuit din vase modelate la roată din pastă fină cenușie sau cu angobă neagră (ulcioare, căni, străchini). Având în vedere că geto-dacii <epocii> Latène* și cei din cultura Ipotești-Cândești se incinerau în urnă sau fără, că mormintele de la Drăgănești<-Olt> sunt similare celor sarmatice din sec. VI, iar inventarul este asemănător culturii Sântana de Mureș – Cerneahov, am socotit aceste morminte sarmatice. Menționez că în unul din ele s-a găsit și o oglindă sarmatică de bronz din sec. IV (M<ihail> BUTOI, A<urelia> MINCĂ, „Descoperiri sarmatice din sud-vestul Munteniei între limes-ul alutan și cel transalutan”, *Materiale și cercetări arheologice: A XIII-a Sesiune anuală de rapoarte*, Oradea, 1979, p. 273-274).

Cu ocazia unor cercetări de suprafață la Drăgănești, am descoperit pe malul drept al Sîiului* un mare *tell* neolitic. Săpăturile pe care le-am făcut aici între anii 1983-1984 și în 1992 ne-au arătat că este vorba de o așezare a purtătorilor culturii Sălcuța din zona de interferență cu cultura Gumelnița din Muntenia, în a căror ¹²||¹³ cultură materială au pătruns numeroase influențe gumelnițene dar care păstrează, mai ales în ceramică, forme și ornamente tipice <culturii> Sălcuța cunoscute în Oltenia la Piscul Cornișorului. *Tell*-ul cu diametrul de 125 m, înconjurat cu val și șanț de apărare în fața valului, are un strat de cultură gros de 2,85 m în centrul așezării, și de 2 m în spatele valului. Valul de apărare care înconjoară așezarea este înalt de 1,30 m. Nu am putut stabili dimensiunile șanțului de apărare căci se umplea continuu cu apă din Sâi*. Stratul de cultură are patru niveluri bine delimitate prin podine de lut și vetre puternic arse. Cele patru niveluri corespund fazelor I-III ale culturii Sălcuța. S-a descoperit în timpul săpăturilor numeroase vase din ceramică întregi și întregibile, unelte de ceramică, piatră șlefuită sau silex, cupru (ace cu dublă spirală la un cap), plastică din lut ars și os între care se remarcă ca o raritate o figurină antropomorfă feminină de lut ars așezată pe un scaun înalt cu patru picioare și rezemătoare, un adevărat tron. În ultimul nivel și la suprafața *tell*-ului am găsit fragmente ceramice Glina. Tot în ultimul nivel am descoperit morminte de înhumăție fără inventar <în care cadavrele erau> chircite pe o parte, cu capul spre vest, cu mâinile îndoite din cot spre obraz. Aceste morminte prin poziția scheletelor, lipsa inventarului și faptul că nu aveau urme de ocră le-am atribuit ultimului nivel al așezării (deci culturii Sălcuța) dar, având în vedere că la suprafața așezării *tell* și în apropierea acesteia se găsesc și fragmente ceramice Glina, am arătat că există posibilitatea să fie atribuite și culturii Glina de la începutul epocii bronzului.

În marginea de sud a orașului, în apropierea pe atunci a unor construcții ale I.R.I.C.*, apăreau la suprafața solului fragmente de vase dacice și o suliță de fier care a ajuns la muzeul <din> Slatina<-Olt>.

Comuna **Dumitrești**

Pe dealul „Muchia Bojilor” se găsește o așezare Coțofeni din perioada de tranziție de la neolitic la epoca bronzului.

Comuna **Făgetelu**

În 1957 I<on> Moroșanu a găsit în urma unor sesizări și a unui vas adus la muzeu, o necropolă de incinerare cu oasele depuse în urne, pe malurile pârâului Ciorâca, din satul **Chilia**. Revărsările pârâului Ciorâca dezveliseră mai multe vase-urnă. *Am sesizat* Institutul de Arheologie <din> București și *am organizat* săpături sistematice pentru precizarea epocii și culturii căreia aparțineau mormintele. Săpăturile au dat la lumină 13||14 61 <de> morminte de incinerare cu urnă și mai puțin fără urnă, cu inventar sau fără inventar, ce au fost atribuite culturii Chilia care, fiind acum descoperită pentru prima dată, a căpătat numele așezării eponime (Chilia*) și a fost atribuită dacilor liberi din sec. III din epoca romană. Era *primul nostru șantier și toată ceramica a fost restaurată de subsemnatul* care urmasem la Direcția Muzeelor din București un curs de conservare-restaurare pentru arheologie. Pentru detalii se poate vedea raportul celui care a condus lucrările, Sebastian MORINTZ, „Săpăturile de la Chilia”, *Materiale și cercetări arheologice*, VII, Buc.: Edit. Academiei, p. 442-448.

În satul Chilia s-a descoperit și un topor de piatră șlefuită, cu muchia cilindrică din epoca bronzului.

Comuna **Găneasa**

Pe valea pârâului Negrișoara, la nord de aceasta, în punctul numit „Dealul Voiniceștilor” care se găsește în fața dealului „Obștea veche” sau „Coasta lui Iepure” cu ocazia unor terasări au apărut numeroase fragmente de vase dacice Latène din pastă fină modelate la roată, între care și o buză tipică de fructieră. Alte fragmente sunt de vase din pastă grosieră, modelate cu mâna, cu butoni cilindrici și brăuri alveolate. În satul vecin Izvoru muzeul din Slatina<-Olt> a achiziționat o monedă dacică de tipul Aninoasa-Dobr<o>ești.

La cca 500 m spre vest de satul Corneș, în punctul numit „La Vîlcea”*, se găsește o așezare care ocupă un platou înalt, ușor de apărat, cu pante abrupte spre nord și est, unde este flancat de pârâul Corneș. Spre sud dealul este mărginit de o viroagă care înaintează în direcția vest, spre satul Bistrița din comuna Piatra-Olt. Cercetările de suprafață și apoi săpăturile arheologice organizate de Muzeul din Slatina<-Olt> în această așezare au dovedit că a fost relativ continuu locuită timp îndelungat. Pe suprafața așezării de mai multe hectare au fost dezgropate numeroase fragmente ceramice neolitice (culturile Vădastra și Sălcuța), din perioada de tranziție la epoca bronzului (cultura Coțofeni), din epoca bronzului (culturile Glina și Verbicioara), din prima epocă a fierului (Hallstatt), protoromânești din sec. VI-VII (cultura Ipotești-Cândești) și din sec. IX-XI (cultura românească Dridu). Din prima epocă a fierului s-a descoperit și un vârf de lance de fier

lung de 0,295 m în formă de frunză de salcie, cu nervură mediană și cu două găurele în marginea de jos a aripilor ascuțite. Tubul pentru fixarea cozii de lemn are diametrul de 0,015 m. ^{14||15} Exemplarul *nostru* este asemănător ca formă cu cele găsite la Balta Verde și Gogoșu publicate de către D<umitru> BERCIU, *Arheologia preistorică a Olteniei*, 1937 și cu cel publicat de Alexandru VULPE, „Cimitir din prima epocă a fierului”, *Materiale <și cercetări arheologice>*, V, 1959, p. 368-369. S-au mai găsit cărămizi și fragmente ceramice romane între care un gât de amforă.

Cam la 1.000 m depărtare în marginea de nord a acestei așezări a fost descoperită cu ocazia lucrărilor agricole din 1963 o așezare <de tipul> Ipotești-Cândești din sec. VI-VII. Au fost identificate 10 locuințe distanțate între ele, fiind marcate la suprafața solului prin aglomerări de pietre, fragmente de cărămizi romane întregi aduse probabil de la Acidava (Enoșești) care se găsea la 3 km spre sud. Din aceste pietre și cărămizi fuseseră confecționate vetre <de?> pietrar* în sec. VI-VII. Lucrarea de doctorat a lui Octavian Toropu, *Oltenia în secolele IV-X în lumina arheologiei și numismaticii*, (Craiova?), 1974, atribuie așezările *găsite de noi* la Găneasa și Doba tot culturii autohtone Ipotești-Cândești-Ciurelu din sec. VI-VII. La suprafața solului am găsit și urme de locuire românești din sec. X (cultura Dridu). Tot în acest punct, în 1961, au mai fost găsite două vârfuri de săgeată din fier de către învățătorul I. Staicu din Găneasa și aduse la Muzeul din Slatina<-Olt>.

La cca 500 m spre sud, pe terenul numit „via lui Marin Ilie”, situat pe dreapta șoselei Găneasa – Piatra-sat, spre Caracal, la capătul de nord al unui dâmb lat de 2 m și lung de 10 m, la adâncimea de 0,50 cm de la suprafața solului, s-a găsit un mormânt de înhumatie cu două schelete așezate pe spate, cu picioarele întinse și cu mâinile întinse* pe lângă corp orientate nord-sud. Amănuntele le-am primit de la locuitorul Marin D. Marin care le-a văzut. Pe pieptul unuia din schelete, sub bărbie, s-a găsit un inel mare din metal alb în perfectă stare de conservare identic celor găsite la Voinești în Moldova și datate în sec. XII-XIII. Piesa a aparținut populației locale anterioare invației tătarilor (*Istoria României*, II, Buc., 1962, p. 89-99, fig. 39). A fost adusă la muzeu.

Ca o descoperire izolată, tot la Găneasa, este un topor de bronz de tip „celt”, lung de 0,075 m găsit în 1961 în apropierea unei vetre, la 50 cm adâncime cu ocazia lucrărilor de lărgirea șoselei, la marginea de est a comunei.

În satul Izvoru, în 1959, s-a găsit o râșniță romană compusă din cele două pietre (*meta* și *cutillus*) în perfectă stare de conservare ^{15||16} inclusiv fusul de fier fixat în una din pietre cu plumb topit după procedeul roman. În jurul râșniței <se aflau> numeroase fragmente de ceramică romană. Deși foarte mare *am adus piesa la muzeu în autobuz*.

În satul Grădiștea, unde se cunosc așezări din epoca bronzului (<cultura> Verbicioara), mi s-a dat un topor de luptă din rocă albă, cu tăișul rotunjit în jos și început de perforare.

Tot în satul Grădiștea s-au găsit mai multe cărămizi romane la un loc, cum mi-a spus cel care le-a găsit.

Comuna Iancu Jianu

În satul Dobriceni, pe „Dealul lui Bucică”, în via lui Nicolae Bâtcă, spre apus* de Școala generală <din> Dobriceni, s-au găsit oase incinerate, fragmente de vase din

ceramică, o lance de fier, două topoare deluptă din piatră șlefuită, o brățară de bronz, saltaleoni* din bronz <și> bucăți de fier și de bronz.

Mi-a dat aceste informații preotul Ion Bălașa la care *am fost* cu preotul Ion Ciobotea.

Comuna Icoana

Din descoperiri izolate pe teritoriul satului **Icoana** *mi s-a dat* un topor de piatră șlefuită, perforat, întreg, de mari dimensiuni de către bunul și vechiul *meu* prieten din Slatina devenit primar în comună, Ion Stănescu.

Din satul **Ursoaia** un învățător bătrân (Ciucescu) *mi-a dat* două topoare din piatră șlefuită din care unul întreg, perforat lângă muchie. Tot acesta m-a dus pe un deal numit de localnici „Cetate” care părea să fie o cetate daco-română așezată în marginea satului Ursoaia. Am intenționat să fac și aici săpături dar nu mi-am găsit timpul necesar.

Comuna Izvoarele

<În> Satul* Alimănești, din însărcinarea Institutului de Arheologie <din> București, a Prof. dr. doc. Dumitru Berciu, *am făcut cercetări* de suprafață în acest sat, unde se presupunea că ar exista o necropolă tumulară hallstattiană. Am găsit necropola alcătuită din mai mulți tumuli și cu dr. C<onstan>tin Preda am săpat mai târziu unul dar s-a dovedit a fi al unui oroman* de la sfârșitul neoliticului și nu avea inventar.

Comuna Mărunței

În malul Oltului, în dreptul satului **Mărunței**, cu ocazia unor lucrări, se descoperea primul mormânt sarmatic de înhumatie din ¹⁶/₁₇ sec. IV de la est de Olt și de *limes-ul alutan* pe care-l *semnalam inițial în ziarul local Oltul*. Inventarul acestui mormânt se compunea dintr-o cană și o oglindă de bronz cu tanga de tip sarmatic. Acest inventar împreună cu unele oase din schelet îmi era dat de către Prof. Săraru din comună. Mai târziu, în 1972*, *publicam* descoperirea împreună cu Gh<eorgh>e BICHIR, *S<tudii și> C<ercetări de> I<storie> V<ech>e și> A<rheologie>*, I, 1975, p. 137-140.

În satul **Bălănești**, în punctul „Gura Văii”, pe malul stâng al Iminogului, în malul apei și în arătură în apropierea apei, la cca 1 km sud-est de sat, însoțit de locuitorul Marin Dene am cules fragmente ceramice timpurii, cu multă pleavă din cultura Criș, altele mai noi, <din cultura> Boian I, din aspectul Sălcuța-Gumelnița din zona de interferență dintre cele două culturi geto-dacice Latène*.

Pe valea pârâului Cotenita, la cca 2 km de satul Bălănești, am găsit pe una din terasele pârâului o așezare din epoca bronzului <din> cultura Verbicioara și, în apropiere, una geto-dacică <de tipul> Latène*.

Provenind din descoperirile izolate de pe teritoriul satului, Marin Dene *mi-a dat* pentru muzeu trei fragmente de topoare din piatră șlefuite rupte în porțiunea perforată.

Dintr-un muzeu mai vechi organizat de învățătorul Pavel Vitănescu la școala din sat rămăsese o râșniță circulară Latène cu cele două pietre – *meta* și *catillus* intacte, pe care omul de serviciu le aruncase în magazia de lemne și pe care *eu am luat-o și am adus-o la muzeul din Slatina<-Olt>*.

În aşezarea de pe Cotenita a organizat săpături arheologice în 1966 Eugenia Popescu de la Muzeul din Piteşti precizându-se că era o aşezare timpurie dacică de tip Alexandria.

Tot în acei ani, 1960-1965, se descoperise de <către> un tractorist un mare tezaur dacic de piese de podoabă de argint, între care şi două fibule triunghiulare cu măşti umane care au ajuns la Muzeul regional Piteşti.

În punctul „Vâlceaua Mărască”, într-o altă aşezare dacică, s-a descoperit în 1935 un tezaur compus din dinari republicani romani publicat de învăţătorul Pavel VITĂNESCU, *Monografia comunei Bălăneşti*, Craiova, 1937, p. 54-59.

Tot în această aşezare care a fost văzută pe teren şi *de mine* a fost găsită în trecut *râşniţa circulară dacică adusă de mine* la Slatina. Tot de la Bălăneşti am adus şi două scări de şa feudale găsite tot întâmplător în comună. 17]

|18 Comuna Milcov

În satul **Milcov-Vale**, la nord de calea ferată Piteşti-Craiova şi de pâraul Urlătoarea, pe un bot al terasei stângi a Oltului se găseşte o aşezare geto-dacică fortificată, care a fost distrusă cu ani în urmă în mare parte, în urma* lucrărilor pentru construcţia căii ferate. Săpăturile arheologice organizate de Muzeul Judeţean din Slatina<-Olt> în anii 1979-1980 conduse de Prof. [= lect.] dr. Florenţa [= Florentina] Preda de la Universitatea <din> Bucureşti, au dovedit că locuirea geto-dacică a fost mai intensă pe partea vestică, unde a fost amenajată o terasă lată de 9 m de-a lungul întregii laturi de vest a aşezării. Cu ocazia săpăturilor au fost descoperite unelte şi arme de fier, podoabe de argint şi o mare cantitate de ceramică pe baza cărora aşezarea a fost dotată* [= datată] între a doua jumătate a sec. II şi sfârşitul sec. I î.e.n. Aşezarea a fost locuită şi mai târziu, în sec. IX-X (cultura Dridu).

Satul **Ipoteşti**. Terasa înaltă a Oltului, în dreptul satului Ipoteşti a fost locuită continuu din neoliticul timpuriu până în epoca contemporană.

Astfel, la sud de sat şi de gura pâraului Dârjov, în punctul numit „La Ogradă” se găsesc urmele unei întinse aşezări feudale. La punctul nimit „Silişte” s-au găsit fragmente ceramice din cultura Vădastra şi o dăltiţă de piatră şlefuită trapezoidală lungă de 0,080 m.

La sud de acest punct se găseşte o aşezare din epoca bronzului, <din> cultura Verbicioara. La sud de sat şi mai la nord de cotul mare al terasei Oltului se găsesc urmele unei aşezări din sec. X (cultura Dridu) şi din sec. XIV-XV văzută şi de Eugen Comşa mai târziu.

La sud-est de punctul numit de localnici „La Conac”, pe <o> terasă mai joasă, se văd urmele unei alte aşezări feudale. Pe botul terasei înalte, în punctul „La Conac”, se găseşte o altă aşezare se pare cu mai multe niveluri de locuire, în care în anii 1959-1960 a întreprins săpături Muzeul regional din Piteşti, cu care ocazie au fost descoperite mărturii neolitice – culturile Boianu* şi Vădastra – din prima epocă a fierului şi de la începutul celei de a doua epoci a fierului, din sec. III-IV* e.n. şi apoi protoromâneşti din sec. VI-VII (cultura Ipoteşti-Cândeşti-Ciurelu). *Am participat la săpături*. La cca 300-400 m spre nord de punctul „La Conac” se găseşte o foarte întinsă aşezare neolitică a purtătorilor culturii Vădastra.

La marginea de nord a satului Ipoteşti se găsesc urme de aşezări din epoca bronzului <din> cultura Verbicioara, din prima epocă a fierului şi feudale*. 18]

[19] Pe terasă în dreptul așa-zisei „Bălți a lui Postolache” se găsește o altă așezare din epoca bronzului și epoca bronzului și epoca dacică.

De-a lungul anilor *am făcut cercetări și săpături* în satul Ipotești și împrejurimi <pentru:> <1>. Muzeul din Slatina<-Olt> (I<on> Moroșanu și M. Butoi), <2>. Institutul de Arheologie <din> București prin răposatul Prof. dr. Dumitru Berciu *însoțit și ajutat de subsemnatul* (D<umitru> Berciu, M<ihail> Butoi, „Cercetări arheologice în orașul Slatina și împrejurimi”, *Materiale și cercetări arheologice**, vol. VII), <3>. Muzeul regional din Pitești, <4>. Institutul de Antropologie* din București <prin> Eugen Conșa [= Comșa].

De la Ipotești, unde a fost profesoară, a adus doamna Elena Deleanu, când s-a transferat ca muzeograf la Muzeul Județean din Slatina<-Olt>, vase din epoca bronzului încadrate de către cercetătorul Sebastian Morintz de la Institutul de Arheologie <din> București în faza II-a a culturii Verbicioara (Sebastian MORINTZ, *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii*, I, *Epoca bronzului în spațiul carpato-balcanic*, Buc.: Edit. Academiei <R.S.R.>, 1978, p. 23, fig. 7-8).

Comuna Mihăiești

Din descoperiri izolate, în colecția școlii generale a ajuns o monedă romană imperială din aur cu inscripția pe avers DIOCLETIANVS AVGVSTVS și bustul împăratului laureat spre dreapta. *Am adus această monedă în colecțiile Muzeului din Slatina<-Olt>.*

Comuna Movileni

Pe teritoriul comunei s-a descoperit un topor din bronz cu muchia prelungită (descoperire izolată). În punctul numit „La Izvor” din Islaz, fragmente ceramice indică o locuire din prima epocă a fierului (Hallstatt). Alte descoperiri izolate din comună: o daltă masivă de piatră șlefuită, o dăltiță de rocă albă găsite în fața școlii generale, un topor de piatră șlefuită cu gura tăișului curbă, un vârf de sulită hallstattian din fier de pe terenul de pe lângă Î<ntreprinderea pentru> M<ecanizarea> A<griculturii> (pe atunci).

Comuna Oporelu

La circa 500 m spre nord-vestul satului **Beria**, la poalele dealului „Carantinei”, pe o platformă naturală înaltă de 1 m, mărginită spre est de pâraul Teslui, iar spre nord-vest de „Vâlceaua Popii”, ambele cu debit constant de apă, pe terenul Leulescu (apoi Cârstea), lucrările agricole efectuate în 1960-1961 au dus la descoperirea pe întreaga suprafață a „platformei” a numeroase fragmente ceramice geto-dac<ic>e <de tip> Latène din pastă grosieră, cu proeminențe cilindrice și brăuri alveolate sau de vase tip fructieră din pastă fină cenușie, cu buza evazată în afără, ²⁰||²¹ altele negre-cenușii ornamentate cu linii paralele orizontale, sau cărămizi cu decor din benzi cu linii paralele <ce> par să fie din feudalismul timpuriu (cultura Dridu). Cu ocazia plantărilor de pomi în apropierea așezării a fost găsit și un vas medieval întreg lucrat la roată în formă de cupă fără toartă <din> sec. XV-XVI.

În partea de nord-vest a acestei așezări au fost descoperite la 40-50 cm adâncime două morminte de înhumăție fără inventar, orientate nord-sud, după cum ne-a informat

Ion Gh. Maxim, care a condus lucrările, precum și un vârf de săgeată din fier, în formă de frunză, lung de 0,100 m, cu teacă de fixare a cozii, dat *nouă* de către Ion Danciu.

La marginea sud-vestică a dealului „Seiului”, la cca 500 m spre nord de sat<ul **Rădești**> se găsesc numeroase fragmente ceramice din pastă cu pietricele de tip Glina, la începutul epocii bronzului.

Comuna Optași-Măgura

După informațiile *date mie* de Prof. Paul Mitran și după fragmentele ceramice aduse, în această comună se găsește o așezare în formă de măgură, plasată la confluența Vezii cu afluentul* său Vedița, care a fost locuită în neolitic de către purtătorii culturii Sălcuța-Gumelnița de către o comunitate dacică în perioada de tranziție la epoca bronzului, cum dovedește ceramica grosieră modealtă cu mâna, ornamentată cu butoni cilindrici și cea din pastă fină, cenușie, modelată pe* [= la] roată.

Comuna Perieți

În **Perieții de Jos**, pe „Dealul Zidului”, în punctul „La Ciodar”*, la confluența pârâului Inivel* cu Iminogul, se află o așezare a triburilor Glina de la începutul epocii bronzului. Stratul de cultură, așa cum se putea vedea în gropile de siloz ale fostei C<operative> A<gricole de> P<roducere>, era cam de 70 cm.

În satul **Mierlești** există o locuire din epoca bronzului la cca 500 m vest de Școala generală. Pe teritoriul satului s-au găsit și patru fragmente de topoare din piatră șlefuite și perforate.

Comuna [azi, orașul] Piatra-Olt

Din descoperiri izolate pe teritoriul satului **Piatra** *am adus la Muzeul din Slatina*<-Olt> un vârf de lance feudal din fier.

<La> **Enoșești**, pe locul așezării civile din apropierea castrului roman Acidava s-a găsit cu ocazia săpării unei gropi de sondă o cărămidă romană întreagă *pe care am adus-o la Muzeu*. Cărămida, de ^{20||21} dimensiunile 27 x 42 x 7 cm, are ștampila *Cohors I Flavia Commagenorum*. Tot în așezarea civilă s-a găsit un denar roman care are pe avers legenda CAES TRAIAN HADRIANVS AVG. Deci <este> o monedă de la Traianus*, 98-117.

În partea de apus a satului **Bistrița**, în imediata apropiere a cimitirului, la est de cimitir*, pe un teren cultivat mărginit în est de cimitir, peste drumul „Bechetului din Deal” spre „Luncă” se găsesc fragmente ceramice din pastă grosieră cu pietricele de culoare cenușie deschisă, având ca ornament brâul alveolar precum și cioburi din pastă fină cenușie, care par a fi cioburi dacice. A mai apărut și un lustritor de ceramică. Mai rar, apar fragmente de ceramică romană și fragmente de cărămizi romane.

Între satul **Criva de Sus** și Fabrica de Cărămidă, respectiv gara Slătioara, se găsește o așezare întinsă în care apar numeroase fragmente ceramice neolitice (cultura Vădastra), din epoca bronzului (culturile Glina și Verbicioara), dacice (epoca Latène) și protoromânești (<cultura> Ipotești-Ciurelu-Cândești).

Comuna Pleșoiu

Pe terenul numit „Fântâna cucoanei” situat la est de satul **Schitu** pe malul înalt al pârâului Podișorul care-l mărginește la nord și linia ferată la est, în apropierea sediului

fostei cooperative agricole scoase la lumină de lucrările agricole din 1964, se găsesc numeroase fragmente ceramice din perioada de trecere la epoca bronzului și din epoca bronzului, culturile Coțofeni și Verbicioara. Între acestea <se află> și o figurină zoomorfă.

Pe același teren framente ceramice documentează și o așezare protoromânească <de tipul> Ipotești-Cândești din sec. VI-VII. Pe terenul învecinat spre est, între calea ferată, șosea și pâraul Podișorul <au fost scoase la lumină> numeroase fragmente ceramice cenușii lucrate la roată. Pe malul înalt al aceluiași pârau, în punctul „La Târnoslive” <s-au descoperit> fragmente ceramice feudale.

Comuna Poboru

<În> satul **Cornățelu**, pe valea Plapcei, în apropierea unui fost dig, în punctul „Vâlceaui lui Păiuș”, în urma unor cercetări de suprafață făcute de dl. Marin Nițu, creator de artă populară, a fost depistată o așezare deschisă dacică. În așezare a fost în trecut descoperit un tezaur de denari romani republicani care în cea mai mare parte s-au pierdut. Dl. Marin Nițu ne-a adus pentru Muzeul din Slatina<-Olt> două <monede> L<ucius> Cornelius Supio* Asiagenus* <din> a. 91 î.e.n. și Quintus Antonius Balbus <din> a. 87 î.e.n.

Comuna Potcoava

În colecția liceului din **Potcoava** se aflau patru topoare întregi de piatră șlefuită <și> perforată găsite pe: dealul Bircii, lunca Fălcoieni, „Vâlceaui Moștenilor” și „La Ogradă”, spre satul Trufinești<,> două fragmente de topoare asemănătoare găsite în punctele „La Șoimu” și „La Florișoru”, două fragmente de măciucă din piatră șlefuită găsite în „Valea Moștenilor”. *Am adus* la Muzeul <din> Slatina<-Olt> o daltă masivă din piatră șlefuită găsită pe* [= în] valea Plapcei.

În satul **Sinești** *am descoperit* în punctele „La Birceancă” și pădurea Osica, în bazinul superior al pâraului Osica două așezări cu ceramică caracteristică epocii bronzului (cultura Glina) și dacilor liberi din sec. III (cultura Chilia). Din descoperiri izolate se găsea în colecția școlii generale un topor de piatră șlefuită și perforată adus de învățătorul I. Marinescu și o fusaiolă cenușie, tronconică (informații <oferite de> Prof. Vintilă Florescu).

La marginea pădurii Osica, informat de cadrele didactice, *am găsit* și o așezare neolitică Vădastra.

Comuna Priseaca

În satul **Bucești**, în punctul numit de localnici „Valea ailaltă”, pe un teren mărginit spre vest de „Dealul de la Drumul Oii” și spre est de Dârjov, se găsea o așezare dacică Latène cu ceramică caracteristică modelată cu mâna și la roata olarului din pastă fină cenușie. Această așezare a fost a fost pur și simplu rasă cu buldozerul de un ins lipsit de cultură, crezând că face cercetări arheologice mai operativ. Demn ca* [= de?] noi. În apropierea acestei așezări cu ani în urmă se găsisse un tezaur din denari republicani romani, din care *am adus la muzeu* două: una din a. 87 î.e.n. cu numele magistratului

CAIVS MARCIVS CENSORINVS iar cea de a doua din a. 87 î.e.n. cu numele magistratului LITVURIVS SABINVS. Așezarea data din sec. II-I î.e.n.

În partea de nord a comunei, la Săltănești, în punctul „Corbeanca”, numeroase fragmente ceramice cu butoni cilindrici modelate cu mîna sau la roată din pastă fină, cenușie, indică existența unei alte așezări geto-dacice.

Din descoperiri izolate pe teritoriul comunei în 1961-1962^{22||23} ne-au fost aduse la muzeu două vârfuri de lance din fier, relativ bine conservate. Unul lung de 0,200 m cu vârful în formă de frunză cu nervură mediană are teacă pentru fixarea cozii. Cel de-al doilea, ca un pillum roman, are un vârf în formă de trunchi de con lung de 0,050 m, cu teacă pentru fixarea cozii adîncă de 0,100 m. În luna august 1965 locuitorul Dumitru R. Ursu găsea în curtea casei sale, la adîncimea de 0,60 m, un tezaur compus din 141 monede de argint bizantine și două podoabe tot de argint (cercei stelați) totul depus într-o ulcică de lut cu corpul scund, bombat, ornamentată în partea de sus, sub buză, cu bandă de linii în val între două benzi de linii paralele orizontale. Era o ulcică tipică pentru cultura protoromânească Ipotești-Cândești din sec. VI-VII. Monedele descoperite sunt: 8 emise de Constantius II (641-668) și 133 emise în timpul lui Constantin IV Pogonatus (668-685). În urma cercetării pe care *am întreprins-o la fața locului am constatat* că nu se mai găseau alte mărturii care să indice existența unei așezări. Era, deci, o descoperire izolată. La data descoperirii, acesta era nu numai cel mai mare tezaur monetar bizantin descoperit în România, ci și unul din cele mai mari din întreaga zonă de circulație a monedei bizantine, adică sudul Europei, Asia Mică și nordul Africii. Numai în U<niunea> R<epublicilor> S<ovietice> S<ocialiste> de atunci, în Ucraina, se mai găsise unul mai mare cu numai* 4-5 monede. *A fost o descoperire epocală pe care după ce am studiat-o, am comunicat-o de* la cea de-a III-a Sesiune de Comunicări Științifice a Muzeelor din <R.S.> România de la București în 1966.*

Comuna [azi: orașul] Scornicești

Cu ocazia unor periegeze efectuate în 1957 *am descoperit* pe teritoriul comunei două așezări geto-dace: una în perimetrul satului Rusciori, alta în punctul „Puțul lui Gueșteanu”. Gh. Bichir, care va face mai târziu săpături arheologice sistematice în aceste așezări, le va atribui dacilor liberi din Muntenia (sec. III) purtători ai culturii Chilia.

În via învățătorului I. Rădulescu din satul **Teiuș*** s-a descoperit un mormânt de incinerare în care ca urnă era folosită o amforă cu gâtul retezat.

Provenind din descoperiri întâmplătoare de pe teritoriul comunei, *am adus în colecțiile Muzeului din Slatina<-Olt>* trei fragmente^{23||24} de topoare din piatră șlefuită de pe valea Plapcei, o daltă mare și un topor plat din piatră șlefuită din satul **Mogoșești**, o monedă romană imperială – un denar de la Septimius Geta, asasinat din ordinul lui Caracal<|>a în anul 212.

În satul **Bălțați-Mărgineni** s-a descoperit întâmplător o monedă dacică de tip Adâncata.

Orașul Slatina

În anii 1956-1957 în strada Pitești, cum se numea pe atunci, pe terasa stîngă a văii pârâului Sopot, <apă> cu debit constant, ajutat de locuitorul Marin Mincu, care locuia în

zonă, *am făcut numeroase cercetări de suprafață* între grădina acestuia și spitalul județean actual. Împreună, *am depistat* fragmente ceramice și alte mărturii arheologice pe care la începutul activității de arheolog, amator fiind, le-am arătat Prof. <univ.> dr. doc. Dumitru Berciu (decanul Facultății de Istorie <din> București) la Institutul de Arheologie <din> București. Aceste materiale arheologice s-au dovedit a fi din culturile Vădastra (neolitic), Coțofeni (perioada de tranziție la epoca bronzului), Glina și Verbicioara (din epoca bronzului) și din cultura geto-dacică Latène*.

În 1959 sub conducerea Prof. D. Berciu, împreună cu Petre Roman, făceam săpături în această așezare din valea Sopotului și în *tell*-ul de la Strehareți* de lângă podul de la „Botul Calului”. pe dreapta șoselei Slatina-Proaspeți, pe care *il descoperisem* între timp în urma indicațiilor date de un cetățean care, ca soldat în Regimentul 3 Olt, făcuse instrucție prin acea zonă. Era primul *tell* Sălcuta din vestul Munteniei, din zona de interferență cu cultura contemporană Gumelnița din Muntenia. În 1960 *întreprinde<a>m* săpături sistematice din nou împreună cu Marinel Popescu de la Muzeul din Pitești, iar în septembrie 1961 săpam din nou în valea Sopotului în grădina pe atunci a familiei Bălănescu, împreună cu dl. Prof. Gheorghe Matache. S-au descoperit numeroase unelte de silex, piatră șlefuită, os și corn de cerb, cupru nativ, ceramică neolitică Vădastra, ceramică Coțofeni (din perioada de tranziție la epoca bronzului), Glina și Verbicioara (din epoca bronzului). Din așezarea *tell* de la Strehareți* *am scos* de asemenea numeroase unelte și ceramică din cultura Sălcuta împreună cu 3-4 idoli de lut ars și os.

În 1961 apărea articolul „Cercetări arheologice în orașul Slatina^{24||25} și împrejurimi”, *Materiale și cercetări arheologice*, VII, p. 139-143. *Am scris partea de istorie veche și medie* din broșura *Slatina 600. Pagini din monografia orașului*, [Slatina], 1968, p. 5-16. *Articolul din 1961 și broșura din 1968 eram** [= erau] *primele lucrări în care erau prezentate prețioasele descoperiri făcute de mine din vestul Munteniei, în zona Slatina, necunoscută până atunci din punct de vedere arheologic*. Nu se cunoșteau până atunci culturile neolitice și din epoca bronzului din această zonă. *Cu toată modestia trebuie să o afirm că aceasta mi s-a datorat mie*. Mai târziu, în 1972, se publica *Slatina. Pagini de monografie*.

Pe toată perioada cât s-a construit noul cartier Crișan II *am urmărit permanent săpăturile* care se făceau pentru fundațiile de blocuri *salvând ni unelte, arme și vase din diferite epoci*, inclusiv din epoca romană (arme și cărămizi) și, mai ales, ceramică veche din perioada de formare a Poporului Român, culturile vechi românești Ipotești-Cândești și Dridu, mărturii deosebit de prețioase pentru istoria veche a Neamului Românesc și (de ce nu?) pentru istoria veche a *orașului în care m-am născut, în care am învățat carte la școli renumite în perioada interbelică și am fost educat ca bun român patriot*. Deoarece din săpăturile care se făceau în cartierul Crișan II apăreau noi mărturii arheologice care aduceau noi date cuprinse* la istoria locală și chiar la Istoria Patriei *am simțit nevoia să public*, pe rând, articolele: <1>. „Descoperiri arheologice geto-dace în orașul Slatina”, *Magazin*, 1972; <2>. „Noi descoperiri arheologice în orașul Slatina”, *Revista muzeelor*, 1973; <3>. „Mormînt de incinerare din epoca fierului descoperit în Slatina”, *Oltenia*, Craiova: Muzeul Olteniei, 1974.

Tot în perioada săpăturilor din valea Sopotului și din *tell*-ul de la Strehareți*, în urma unor noi cercetări de suprafață pe care *le făceam singur* la nord-est de Slatina,

descopeream la nord de satul Sărăcești, pe terasa mai joasă a văii Parcului, prima așezare din neoliticul vechi din cultura numită Starčevo-Criș. Nu se cunoșteau așezări <ale culturii> Criș până la acea dată în estul Olteniei și vestul Munteniei. *Descoperirea aducea o contribuție importantă la istoria veche a Patriei și m-am grăbit să o comunic* într-un articol scris imediat în organul de presă [*Secera și ciocanul*] al Regiunii Argeș, la 16 iunie 1959, pe care-l trimiteam la ²⁵||²⁶ București. Ceea ce *găsisem* erau numeroase fragmente de vase modelate din pastă cu multă pleavă de cereale, cu fundul masiv, ornamentate cu impresiuni făcute cu degetul, decorul cunoscut sub numele de „fagure”, buze ondulate, torți caracteristice perforate, brăuri alveolate, vopsea roșie.

Pe un teren situat lângă fântâna de lângă fema Școlii agricole Strehareți*, între strada Strehareți* și str. Tudor Vladimirescu, pe malul stâng, mai nalt, al pârâului Strehareți, <*găseam*> fragmente de lame de silex, fragmente ceramice din pastă cu pietricele, atipice și fragmente ceramice din pastă fină, cenușie, lucrate la roată din sec. III-IV (cultura Chilia) și VI-VII (cultura Ipotești-Cândești).

Pe un loc mai înalt, în malul erodat de apa de ploaie, situat în marginea de sud a orașului, pe drumul care coboară la mănăstirea Clocociov, în imediata apropiere a cotului acestui drum, se vedeau în mal, prin anii 1960, morminte de înhumatie medievale. Alături de ele era și o groapă pentru păstrat cereale, piriformă, arsă în interior, mai* având boabe de mei putrede pe fundul ei.

În via familiei colonelului Pășulescu, tot la sud de oraș spre cartierul Clocociov, s-a<u> găsit înainte de anul 1941, într-un vas de pământ un tezaur de aspri turcești, cca 200-300 monede, din care *vechiul meu* coleg de școală, ing. Ion Niculescu, slătinean și el, nepotul colonelului, i-a dat 3-4 piese. Consultând specialiștii în numismatică feudală otomană s-a dovedit a fi un tezaur de aspri, emisiune de la Mehmet* II El Fatih din 1461 (anul 565* al Hegirei).

Mai spre sud, în cartierul Clocociov, în punctul „La Tufani”, împreună cu supraveghetorul muzeului, Ilie Neaga care locuia în acest cartier, am găsit o așezare cu urme de locuire din epoca bronzului cu ceramică din cultura Glina, iar în punctul „pădurea Iliescu” o altă așezare tot din epoca bronzului cu ceramică Verbicioara și o roțiță de lut de la un car de cult solar. Carele de cult solar sau fragmente din ele apar des în epoca bronzului, în care apăruse cultul forțelor naturii dovedit și de ornamentele solare, în care apăruse cultul forțelor naturii dovedit și de ornamentele solare ca de exemplu cercurile cu cruce sau cu raze care au apărut pe ceramica Verbicioara *găsită de noi* la „pădurea Iliescu” și în „valea Sopotului”. Din descoperiri izolate, în cartierul Clocociov, *am găsit* la Școala generală nr. 3 un topor de piatră șlefuită perforat, care prin forma sa ar putea fi datat în epoca bronzului, deci un topor de luptă prototracic.

În strada Tudor Vladimirescu, imediat după ce se trecea podul ²⁶||²⁷ de „La Botul Calului”, în dreapta șoselei, se afla o movilă de înălțimea Oltului din apropiere, deci un martor de eroziune, pe vârful căreia fragmentele ceramice dovedeau existența unei așezări din epoca bronzului. Cu ocazia demolării* acestei movile pentru a se exploata nisipul de sub stratul de pământ, s-a găsit încă o mărturie arheologică rară și anume un topor de luptă din bronz de tipul cu muchia prelungită cu analogii în cultura Wietenberg.

În cariera de lut a Fabricii de Căramidă, de la bariera de nord a orașului, s-au găsit în cantitate mare fragmente de ceramică provincială romană asemănătoare celei din

Oltenia, care dovedesc existența aici în epoca romană a unui sat (*vicus*). Tot aici s-au găsit, alături de ceramică, două vârfuri de lance din fier și un topor tot din fier, puțin curbat de format mai mare. O piesă asemănătoare s-a găsit și în castrul roman de la Bumbești. Piesa *noastră* a fost menționată de Prof. <univ.> dr. doc. Dumitru Tudor în una din ultimele ediții ale lucrării sale *Oltenia romană*.

Pe un teren plasat la cca 400 m spre nord-est de stația de transformare a curentului electric, în fața Întreprinderii de Aluminiu, între o potecă ce ducea la Satul Nou, un pârau ce curge din nord-est și terenul agricol, s-au găsit fragmente ceramice din epoca bronzului (cultura Glina).

În fața actualului Muzeu de Etnografie din Slatina<-Olt> [casa Deleanu, azi retrocedată celor îndreptățiți], în curtea bisericii lui* Ionașcu – catedrala orașului – cu ocazia construirii noului gard, s-a găsit ceramică veche neolitică (<culturile> Criș, Vădastra) și numeroase cărămizi înguste medievale de la chiliile bisericii în care a funcționat inițial școala lui Ionașcu Cupețu, una din cele mai vechi școli din Slatina<-Olt>.

În strada Oituz, pe malul drept al Sopotului, lucrările pentru amenajarea noilor străzi au dezgropat fragmente ceramice neolitice Vădastra, iar la intersecția fostelor străzi Oituz și Dealul Viilor – fragmente ceramice din epoca bronzului (<cultura> Verbicioara).

În cuprinsul orașului s-au găsit ca descoperiri izolate, fără precizarea locului, următoarele monede bizantine de bronz <de la împărații> Ioan Tzimisceș* (969-976), Roman III (1028-1034), Mihail IV (1034-1041), Alexias [= Alexios] III Comnen (1195-1203), o monedă venețiană de la dogele Zeno Rainieri (1252-1268) și o monedă sârbească de la <craiu> Ștefan III Uroș (1321-1331). 27]

[28 [În] Cartierul **Cireășov**, pe valea pârauului „Urlătoarea”, în punctul „Grecoaica”, aproape de biserica satului* și de marginea drumului comunal, se găsește o așezare neolitică <tip> Vădastra. În acest punct *am găsit* la suprafața solului ceramică cu ornamentație tipică, lame de silex și o râșniță primitivă de format mic. În prezent așezarea a fost acoperită cu deșeuri de la Într<eprinderea> de aluminiu.

La cca 2 km spre nord-est, pe dealul Cireășovului, în punctul „Cioacle”*, se găsesc fragmente ceramice Coțofeni, din perioada de tranziție la epoca bronzului și fragmente ceramice dacice. Pe un platou înalt flancat la sud-est de „valea Putineiului” și la nord de pâraul „Ștreangul” în punctul „Săliște”, se găsește o așezare a dacilor din epoca romană (cultura Chilia, sec. III). Așezările din punctele „Leasă” și „Săliște” *le-am arătat* lui Gh. Bichir care le-a introdus în lucrarea sa *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984.

La 400 m sud-est, sub creasta dealului „La Leasă” s-a găsit în 1960 un mormânt de înhumăție orientat vest-est, având ca inventar un inel sigilar de argint cu placă rotundă pe care are incizat un cap de bou cu stea cu cinci colțuri între coarne, pe fondul unei stele cu șapte colțuri. Porțiunile dintre stea și marginile plăcii inelului au fost hașurate.

Din descoperirile izolate din Slatina au mai intrat în patrimoniul muzeului <din localitate> un topor de luptă de fier găsit în str. „Dealul Viilor” și o halebardă din str. „Vintilă Vodă”.

Comuna Spineni

În satul **Profa**, punctul „Gruiu”, se găsește o așezare neolitică* (cultura Gumelnița).

Comuna Sprâncenata

Între satele **Viespești** și **Gâlmee***, în punctul numit „Cetate” se găsește o așezare fortificată natural. Semnalată pentru prima dată de către învățătorul I. Dumitrescu în *Chestionarul* trimis de Alex<andru> Odobescu în 1873, menționată apoi în *Marele Dicționar Geografic al României*, 1902 sub numele de cetatea de la Gâlmee, așezarea, care ocupă o poziție dominantă față de împrejurimi, este apărută la nord, vest și sud de pante deosebit de abrupte, greu de escaladat, iar ^{28||29} la est este apărută de un șanț de apărare lat la suprafață de 40 m și adânc de 9 m, apărut în față de un val de pământ lat la bază de 7,50 m. Înainte de săpăturile organizate de Muzeul județean din Slatina<-Olt> între anii 1976-1981, în acest punct a adunat materiale arheologice pentru școală prof. Marin Nițu de la Școala generală Sprâncenata. Săpăturile muzeului au dovedit că așezarea a fost la început locuită sporadic în epocile neolitică (cultura Boianu*), a bronzului (cultura Verbicioara) și Hallstatt (cultura Ferigile). În nivelul de locuire geto-dac datat în urma săpăturilor noastre din a doua jumătate a sec. II î.e.n. până în primele decenii ale sec. I e.n. au fost descoperite numeroase și variate mărturii <din epoca> Latène (C<onstantin> Preda, *Dava de la Sprâncenata*, Buc.: Edit. Academiei <R.S.R.>, 1986).

În fața școlii din comună s-a descoperit un mormânt de înhumatie al cărui inventar a ajuns la muzeul din Slatina<-Olt> și este compus din trei piese ceramice modelate la roată: o cană cu toartă de sec. IV, un castron din pastă fină cenușie și o amforă romană din pastă de argilă albă cu o porțiune din gât și toarta lipsă. Am considerat acest mormânt ca fiind sarmatic din sec. IV (M<ihail> Butoi, A<urelia> Mincă, „Descoperiri sarmatice în sud-vestul Munteniei între *limesul alutun** [= alutan] și *limesul transalutan*”, *Materiale și cercetări arheologice*, Oradea: Muzeul Țării Crișurilor, 1979, p. 473-474).

Comuna Stoicânești

În comună prof. Vieru a găsit un vârf de lance din bronz cu lama în formă de salcie, cu nervura în relief și tubul evazat la bază, cu o frumoasă patină verde. În punctul „Valea Dracului” pe Călmățui, au fost culese în arătură numeroase fragmente de vase dacice modelate cu mâna și la roată. O altă așezare dacică se găsește în apropiere, tot pe Călmățui, în punctul Coanda (sau Corbu). *Am văzut* așezările împreună cu Prof. Gheorghe Vieru de la Școala din comună. Pe teritoriul comunei s-a găsit un vârf de lance dacică din fier donat Muzeului din Slatina de către Prof. Gheorghe Vieru.

Comuna Tătulești

Din satul **Tătulești** au intrat <în> colecțiile Muzeului din Slatina<-Olt>, donate de învățător<a>r<ea> Florica Nicola: un fragment dintr-un topor de piatră cu tăișul curbat, o măciucă de piatră șlefuită, un fragment de măciucă cu manșon circular în relief în jurul găurii de fixare a cozii, ^{29||30} toate din epoca bronzului și o monedă de la Mircea cel Bătrân.

În colecția Școlii generale Tătulești se găseau un topor de piatră șlefuită perforat găsit în 1970 pe „Dealul Dopiceii” de <către> Dumitru Despina, două fragmente de topoare de piatră șlefuită din epoca bronzului găsite în valea râului Vedea de <către> locuitorul Din* Oprea, o fusaiolă de lut ars de la învă<țătorul> St.* Ionescu și doi taleri olandezi (emisiuni: 1617 și 1622).

În colecția Școlii generale <din> **Mircești** se găsea un tezaur compus din 25 <de> aspri turcești adus de elevul Preda Puiu, un gros de argint polonez de la Sigismund III Vassa* emis <în> 1591 și trei monede austriece emise de Maria Tereza (1765), Iosif II (1787) și Francisc II (1804).

Comuna **Teslui**

În stânga șoselei Teslui-Oporelu, la capătul nordic al satului Teslui, în apropierea unor grajduri de vite ale fostului C.A.P. Teslui, s-au făcut săpături arheologice de <către> Muzeul <din> Slatina<-Olt> în anul 1963, într-o așezare din perioada de tranziție la epoca bronzului (cultura Coțofeni), descoperindu-se castroane cu brâu crestat sub buza dreaptă, fragmente cu striuri executate cu pieptenele și cu mici butoni, brăuri alveolare, striuri neregulate, brăuri crestate. Predomină pasta grosolană cu pietricele. Au mai apărut buze de vas din pastă mai fină, cenușii, de la ceramică dacică de tip Chilia. Un vas era restaurabil.

Pe „dealul Cherleștilor”, în punctul numit „La Curtea”, situat pe un pînten al malului înalt al Oltului, cu coaste abrupte pe trei părți, mărginit spre est de pârâul Cherleasca, săpăturile pentru fundații de construcție au dus la descoperirea a numeroase fragmente ceramice neolitice <tip> Sălcuța, fragmente de lame de silex, fragmente de la vase din perioada de tranziție <la epoca bronzului> (cultura Coțofeni), o mică mârgea albastră de sticlă cu „ochi”.

În centrul satului Teslui, chiar în fața fostului sediu C.A.P. au apărut urmele altei așezări a dacilor din Muntenia din sec. III.

De la unul din președinții de C.A.P. am primit pentru Muzeu o monedă mică de bronz de la împăratul Aurelian, foarte valoroasă, găsită la terasări.

Gheorghe Bichir mai târziu, în lucrarea amintită de noi mai sus, menționa ceramica din cultura Chilia, în așezările de la Teslui despre care am vorbit.

Ca descoperiri întâmplătoare, din comuna Teslui, *am adus* în ^{30||31} colecția Muzeului din Slatina<-Olt> un topor de luptă din piatră șlefuită cu brațele ușor arcuite și tășuri la ambele capete și un la* [= al] doilea topor tot din piatră șlefuită rotund în secțiune transversală. Ambele piese sunt din epoca bronzului (topoare tracice de luptă). Tot din această comună *am adus* în colecțiile Muzeului <din> Slatina<-Olt> un topor de fier din sec. X (cultura Dridu), piesă foarte valoroasă.

Comuna **Valea Mare**

Pe panta unui deal situat la cca 400 m spre vest de satul Recea, între Dârjov, linia ferată și șoseaua Slatina-Bălteni, se găsesc la suprafața solului fragmente ceramice neolitice <tip> Vădastra, iar altele cu brăuri alveolate, striuri neregulate făcute cu mătura sau benzi de striuri regulate indică și o locuire din perioada de tranziție la epoca bronzului (cultura Coțofeni). Alte fragmente ceramice lucrate la roată din pastă cenușie, prin formele vaselor se încadrează în cultura dacilor liberi din sec. III (cultura Chilia-Militari), de altfel foarte răspândită în această parte de nord-est a județului Olt, după cum s-a văzut.

La nord de satul Recea, de o parte și de alta a colțului șoselei Slatina-Recea, în apropierea unei pompe de apă, în urma unor cercetări sumare de suprafață *am găsit*

fragmente ceramice din mai multe epoci, dintre care cele mai numeroase fiind* [= sunt] de vase dacice <de tip> Latène modelate cu mâna și la roată.

În partea de sud-est a satului Zorleasca, pe un teren situat în stânga Dârjovului, chiar și în malul apei, se găsesc fragmente ceramice modelate cu mâna în formă de borcan cu buza curbată ușor în afară și fragmente ceramice cenușii, modelate pe roată care dovedesc existența altei așezări <de tip> Latène. Ceramica din pastă cenușie poate fi măcar în parte și mai târzie.

În partea de nord a comunei, Dârjovul taie pe o distanță de cca 800 m un cimitir de înhumăție străvechi, despre care nu-și mai amintea nimeni ce ar fi cu el, cui a aparținut.

Pe teritoriul comunei s-au descoperit întâmplător două fragmente de topoare neolitice din piatră șlefuită <și> perforată, rupte în dreptul orificiului de înmănușare. Un alt topor tot din piatră șlefuită <și> perforată, întreg, a fost achiziționat pentru Muzeul din Pitești.

Comuna Vâlcele

Sesizați de către directorul fostei Case a Pionierilor din Slatina, *ne-am deplasat* în comuna Vâlcele pentru a vedea ce s-a găsit cu ^{31||32} ocazia unor lucrări de terasare și de construcții în 1962.

În satul Vâlcele, pe „Dealul Cișmelelor” care domină valea Iminogului și este flancat la nord de pâraul Turnirului iar la sud de „Vâlceaua Cișmelelor”, deci o poziție fortificată natural, u șor de apărat, s-au găsit numeroase fragmente ceramice pe o mare întindere din suprafața dealului, lame de silex, răzuitoare pe lamă de silex, percutoare de mici dimensiuni, râșnițe primitive și un vârf de săgeată de fier de formă rombică. Fragmentele ceramice găsite de noi prezintă ornamente specifice culturii Coțofeni din perioada de tranziție de la neolitic la epoca bronzului, specifice culturii Verbicioara și altele mai târzii, cenușii, lucrate tot la roată, din cultura Chilia. Deci, „Dealul Cișmelelor” fusese locuit intens din perioada de tranziție la epoca bronzului până în epoca dacilor liberi (cultura Chilia). Tot pe acest deal am mai găsit un fragment de idol feminin din lut ars, ornamentat cu benzi incizate umplute cu liniuțe paralele incizate din cultura Coțofeni. O altă raritate. În apropierea marginii de est a așezării, locuitorul Ion C. Abălaru, cu ocazia lucrărilor găsisese un vas sferoidal turtit, întreg, cu gâtul înalt, modelat din pastă fină, neagră. Sub linia de maximă curbura a avut două torți, din care una s-a rupt în timpul lucrărilor. Aceste torți, <după> cum se vede la cea care ni s-a păstrat, aveau trei proeminente perforate vertical. În cele două părți opuse, între aceste torți, dispuse în cruce, mai sunt două proeminente cu orientare verticală, ușor reliefată. Fundul vasului, bine conturat, este în formă de soclu inelat. Capacul vasului de culoare neagră, deschis cu nisip în pastă, are o formă tronconică și prezintă în partea sa superioară o bordură inelară concavă. În mijlocul acestui capac concav se află o proeminență dreptunghiulară. Atât bordura cât și proeminența capacului au fost perforate transversal, în scopul legării capacului de vas. Bordura inelară are deasupra găurelelor care o perforează câte o escrescență unghiulară probabil pentru a mări rezistența găurelelor. În celelalte două laturi are simetric proeminente asemănătoare. Din aceeași așezare am găsit la cetățenii Florea Manea și Ion Cârnu un topor de cupru cu brațele „în cruce”, lung de 0,085 m din perioada de tranziție la epoca bronzului (cultura Coțofeni), atestată în așezare prin

ceramica găsită. Toporul are o crăpătură în dreptul găurii de fixare a cozii, iar cele două brațe egale sunt puțin arcuite în jos. Greutatea toporului este de 755 gr.

Pe dealul învecinat de la sud-est care înaintează spre est, ^{32||33} coborând pe versantul său nordic spre „Valea Cișmelelor” se găsesc de asemenea fragmente ceramice din pastă neagră, fină, cu ornamente specifice culturii Verbicioara și fragmente ceramice geto-dacice din cultura Chilia (sec. III).

În partea de nord a satului Bărcănești, între șoseaua Vâlcele-Schitu și pâraul Iminog, pe panta ușor înclinată a dealului „Coasta Viei”, lângă niște saivane ale fostului C.A.P., am găsit răspândite pe o suprafață mare fragmente ceramice de culoare gălbui-roșcat, cu pietricele în pastă, între care se remarcă cele cu proeminente late specifice vaselor hallstattiene târzii și fragmente ceramice din pastă fină, cenușie, modelate la roată, din care rețin atenția buzele drepte răsfrânte orizontal spre exterior ca la ceramica geto-dacică <de tip> Latène.

La egală distanță între satul Bărcănești și Schitu-Greci, lângă punctul de mai sus, se găsește spre nord-vest „Dealul Căprăriei”, înalt, mărginit la sud de „Valea Țigăniei”. Și aici, cu ocazia lucrărilor de terasare din 1962 pe versantul sud-estic a fost găsit un vas urnă, care s-a spart în timpul lucrărilor. Fragmentele ceramice și oasele calcinate au fost împrăștiate pe o suprafață mare, dar *au fost adunate de noi și am restaurat un vas mare – o urnă în formă de clopot*. Groapa în care se afla vasul avea adâncimea de 0,40 m de la suprafața solului, iar lărgimea la gură de 0,37 m. Vasul nu a mai putut fi restaurat în întregime, dar este autentic* [= identic?] aproape cu unul găsit în Slatina în „Valea Sopotului”. Printre fragmentele de urnă am mai găsit o bucată dintr-o strachină cu buza răsfrântă spre exterior care servea probabil de capac pe urnă.

În apropierea fostului sediu al cooperativei agricole <de producție> a fost găsită o cărămidă romană (40 x 27 x 7 cm) care a fost adusă la Muzeul din Slatina<-Olt> de către învățătorul Damian Manea. Altă cărămidă romană, cu resturi de zidărie, a fost găsită la 1,50 m adâncime, la fundația noului local al școlii de 8 ani din satul Vâlcele. Informațiile le-am primit de la învățătorul Radu Burea din comuna Vâlcele.

Pe teritoriul comunei au fost găsite anterior, fără a se mai cunoaște locul descoperirii, două topoare din piatră șlefuită, perforate și un fragment din altul din piatră de culoare neagră rupt, așa cum s-au rupt de fapt aceste obiecte în dreptul găurii de fixare a cozii. Un exemplar a fost adus la muzeu de Petre Călin de la Coop<erativa> „Arta meșteșugarilor” <din> Slatina<-Olt>, originar din comuna Vâlcea* [= Vâlcele].

În valea Iminogului, sub dealuri, am găsit pe o suprafață de nisip adusă lângă malul drept, pe atunci abrupt, fragmente ceramice ^{33||34} asemănătoare celor din așezare, aduse de apă și bucăți de zbură (cupru sau bronz – nu le-am trimis la analiză).

La marginea Bărcăneștiului, pe „valea Calului”, la cca 100 m de o fântână cu cumpănă, spre est de drumul comunal, <se găseau> urme de borde<i>e medievale (sec. XV, după cum a spus cel care mi le-a arătat).

Comuna Vitomirești

În satul Donești, la marginea sa de sud spre Dobroteasa, în apropierea podului de pe șoseaua Dobroteasa-Vitomirești, în urma unor informații de la Prof. Ion Ciucă din partea locului, *am făcut* prin anul 1972 o cercetare de suprafață descoperind o așezare din

epoca bronzului târziu (cultura Verbicioara). Un sumar sondaj pe care *l-am făcut* în august-septembrie, chiar în anul 1972, în această așezare, m-a ajutat *să dovedesc* că aceasta a fost locuită de triburile Verbicioara în fazele IV-V de dezvoltare a <le> acestei culturi, când se primesc influențe de la cultura Tei din Muntenia, formându-se un aspect cultural mixt. Materialul descoperit, unelte și ceramică, a fost relativ bogat, completând colecțiile Muzeului din Slatina<-Olt>. Cercetările au contribuit la cunoașterea ultimelor faze ale culturii Verbicioara (Mihail BUTOI, „Fructuoase cercetări arheologice”, *Oltul*, 1972 sept. 14).

Comuna Voineasa

Unele informații din lucrări de arheologie mai vechi care arătau că în satul Mărgăritești, pe un deal numit și astăzi „Cetate”, monedele de bronz de la Filip II al Macedoniei (359-336 î.e.n.), unelte și ceramica apărute de-a lungul anilor, dovedeau existența unei vechi cetăți dacice* în acest punct. Iată de ce, după o sumară cercetare pe care *am făcut-o* pe acest deal, *am organizat în anii 1970-1971 cercetări sistematice conduse de mine* la care am avut colaboratori și de la Institutul de Antropologie* <din> București pentru problemele care-i interesau pe domniile lor. Punctul respectiv este situat pe terasa dreaptă a Oltului și domină prin poziția sa geografică o bună parte a văii acestei râu. Botul de terasă pe care se găsește cetatea și *cercetările noastre* chiar au dovedit că este o cetate de refugiu pentru geto-dacii din zonă, este înconjurat pe laturile de sud, nord și est de pante abrupte aproape imposibil de urcat. În partea de vest unde se făcea legătura cu terasa, acest punct era separat de restul terasei printr-un șanț de apărare și de un val de pământ paralel ale căror urme se vedeau la suprafața solului chiar înaintea de săpăturile *noastre*.^{34||35} La suprafața solului, în arătură, *am cules* ceramică dacică, iar în afara șanțului și a valului de apărare dinspre vest, *am cules* ceramică Coțofeni din perioada de tranziție la epoca bronzului și Glină de la începutul epocii bronzului. Deci o locuire continuă căci așezările <de tip> Glină <le> suprapun pe cele <de tip> Coțofeni. Săpăturile *noastre* pe care din 1973 le-am făcut în colaborare cu dr. C<onstantin> Preda au dovedit că în epoca Latène cetatea a fost locuită între sfârșitul sec. IV și mijlocul sec. II î.e.n.

Comuna Vulturești

În marginea de vest a satului **Vulturești**, pe terasa stângă a pârâului „Recea”, la locul numit „Ogradă”, se găsește o întinsă așezare deschisă din faza finală a culturii Verbicioara din perioada mijlocie și de sfârșit a epocii bronzului din această zonă. Săpăturile arheologice organizate în anul descoperirii acestei așezări *sub conducerea subsemnatului*, mai precis în luna septembrie 1972, mi-au confirmat cele presupuse cu ocazia cercetărilor de suprafață.

S-au descoperit numeroase mărturii din fazele IV și V ale culturii Verbicioara când apare un orizont cultural mixt Verbicioara - Gârla Mare - Tei sesizabil mai ales în modul de ornamentare de ceramici* și chiar în forma unor vase care anunță epoca următoare, Hallstatt. Între acestea menționăm vasele borcan din pastă nisipoasă, cu brâuri alveolate, o ceașcă modelată din pastă fină de culoare cărămizie deschis, cu corpul privit de sus de formă pătrată, cu două torți supraînălțate și cu fundul inelat, ornamentată cu caneluri fine,

verticale și paralele, numeroase fragmente de vase din pastă fină ornamentate cu motive solare și singurii idoli antropomorfi găsiți până la data când aveau loc *săpăturile mele* în așezările Verbicioara. Între descoperirile importante menționez și un topor de bronz de tip „celt” transilvănean, o mărturie în plus dacă mai era nevoie a legăturilor variate dintre tracii din epoca bronzului de pe ambele versante ale Carpaților. Tot în această așezare s-au găsit și o miniatură de topor de luptă din lut cenușiu, rotund în secțiune transversală.

În timpul săpăturilor a apărut și o locuință semiîngropată specifică culturii Ipotești - Ciurelu - Căndești, prevăzută cu o instalație de încălzit de tip pietrar. Deci iată și populația autohtonă daco-romană* din sec. VI-VII.